Читання

Розділ 3. Збагачуємося скарбами усної народної творчості

Сьогодні 07.11.2024

Υροκ №31

Підсумок за розділом «Збагачуємося скарбами усної народної творчості». Оксана Данилевська «Маруся Богуславка»

Дата: 08.11.2024

Клас: 4-Б

Урок: читання

Вчитель: Таран Н.В.

любов до рідного слова.

Тема. Перевіряю свої досягнення. Оксана Данилевська «Маруся Богуславка»

Мета: вдосконалювати навички читання творів, вчити працювати з книжкою, знаходити в ній відповіді на запитання; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення; збагачувати словниковий запас; навчати помічати незвичайне у звичайному; уяву, фантазію учнів, розширювати світогляд учнів; виховувати доброзичливість, шанобливе ставлення до оточуючих, до природи; виховувати

Сьогодні 07.11.2024

Емоційне налаштування.

Не урок, а справжнє свято, бо полинем у світи. Мандруватимем завзято, юний друже, я і ти. У поході будь уважним, добре думай, не спіши! Знай, що вчитись завжди важко, легше буде у житті!

Перевіряю свої досягнення. Знаю...

Знаю...

- ❖ Які види творів уміщені у цьому розділі?
- ***** Хто такий Борис Грінченко?
- ❖ Назвою якого твору є прислів'я?

_{Підручник.} Сторінка

Розумію, можу пояснити...

- ❖ Що об'єднує твори, подані в цьому розділі?
- ❖ Що оспівується в народних піснях?
- ❖ Чому прислів'я вчить, як на світі жить?
- ❖ Чим схожі байки й притчі? А чим вони різняться?
- Для чого у народі складалися побутові казки, а для чого — героїчні?

Перевіряю свої досягнення. Вмію...

Вмію...

- ❖ Пояснити, чим казка «Дев'ять братівсіроманців» відрізняється від легенди «Хліб і золото».
- ❖ Визначити у притчі «Без труда нема плода» зачин, основну частину, кінцівку.

підручник. **Сторінка**

Перевіряю свої досягнення. Вмію ...

Вмію...

- ❖ Навести приклади, хто в прочитаних творах є головним персонажем, а хто другорядним.
- Правильно розказати напам'ять свої улюблені прислів'я, скоромовки або загадки...

Виявляю ставлення, почуття ...

- ❖ Про яких ще народних героїв тобі хотілося б дізнатися?
- ❖ Що у прочитаному захопило, а що здивувало?
- ❖ Які з творів усної народної творчості ти вважаєш найцікавішими, а які найпотрібнішими у наш час?

підручник. **Сторінка**

Сьогодні 07.11.2024

Роздивися «Дороговказ народної мудрості» на початку розділу. Що б ти хотів/хотіла до нього додати або змінити? Склади свій дороговказ. Обговори його з рідними і друзями.

Підручник. **Сторінка**

1. «Заяче сало» – це ...

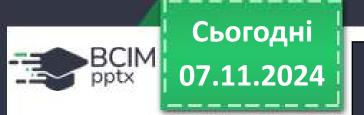
- італійська народна казка<u>;</u>
- шведська народна казка;
- українська народна казка.

2. Про зайця з народної байки «Жаба боязкіша від зайця» можна сказати ...

- Наївся не мало страху.
- Видно зайця по вухах.
- Задер носа й кочергою не дістанеш.

3. Познач продовження прислів'я. Без труда ...

- нема плода.
- води не напитися.
- небо мостить.

4. Герой української народної пісні «Стоїть явір над водою» — ...

- кінь;
- явір;
- козак.

5. Майстер у легенді «Хліб і золото» на столі написав: - Срібло, золото — то болото, ...

- а хліб золото.
- ситий не будеш.
- хліба не спечеш.

6. Короткі влучні повчальні вислови – це ...

- прислів'я.
- скоромовки.
- приказки.

7. Хто такий Борис Грінченко?

- український композитор.
- український співак.
- український письменник.

8. Хто, на твою думку, головний герой казки «Дев'ять братів-сіроманців»?

- царевич;
- вдова-матір;
- бабуся у лісі;
- мати царевича;
- сестра братів.

9. Яка головна думка української народної казки «Заяче сало»?

- Панам можна брехати.
- Нікому не можна брехати.
- Брехня допоможе в житті.

10. Що означає слово «колекція»?

- Дарування речей.
- Продаж предметів.
- Зібрання однорідних предметів.

11. Що можна побачити в музеї Івана Гончара?

- Колекції іграшок.
- Колекції сучасного одягу.
- Колекції народної творчості.

Сьогодні 07.11.2024

12. Назви жанр творів «Швачка» і «Син та мати».

- Народні легенди.
- Народні усмішки.
- Народні притчі.

Сьогодні 07.11.2024

Рухлива вправа

Виразне читання тексту «Маруся Богуславка» с. 30 («Сонячні вітрила»).

Словникова робота

Побусурматися — прийняти іншу віру, переважно мусульманську.

Маруся Богуславка

Нелегкі часи були в Україні. Одна за одною сунули з півдня чорні ари — то спустошували українські землі турки й татари. Вони вбивали арих і немовлят; гинули й ті, хто зі зброєю в руках захищав рідну зем-

Приходило з цими хмарами до багатьох хлопців і дівчат горе, гірвід смерті. Адже брали нападники в українських землях багатий ир — полонених.

Різною була подальша доля бранців. З маленьких хлопчиків виховали яничарів — жорстоких і невблаганних воїнів, які, не знаючи ого роду, не пам'ятаючи материнської ласки і рідної мови, здавало, не мали серця.

Дужі козаки потрапляли невільниками на турецькі військові кораб-— галери, де все життя були прикуті до важких весел.

Дівчата, як зірвані квіти, безіменними полонянками в'яли та сохли аремах, клянучи ту хвилину, коли з'явилися на світ.

І не пісня котилася Дніпровими берегами, а тяжке зітхання змуче- і землі.

...Одного недільного ранку сонце перемогло ворожі чорні хмари й бризнуло сліпучим промінням, сповіщаючи радісну новину: Великдень в Україні! Та сумними були сотні бранців, що поневірялися в далекій чужині. Від гіркого щему стислося не одне серце: згадали, бідолахи, серпанкові світанки в рідній землі, піймали очима світлий промінець і тужливим поглядом провели його в небо.

Аж ось на тюремній брамі побачили вони жіночу постать. Вона квапливо наближалася до бранців.

Браття мої, невільники! — заговорила жінка.

Гнітюча тиша запала у в'язниці: давно не чули бранці рідного слова.

- Нині в Україні Великдень, продовжувала вона. Несе він надію і віру навіть тим, хто зневірився. Хочу, щоб подарував він вам волю.
 - 3 цими словами жінка заходилася швидко відмикати залізну браму.
- Хто ти? Нащо чиниш так, собі на загибель? запитували визволені бранці.

— Звати мене Маруся Богуславка, — розповідала вона. — Багато літ я в неволі. Потурчилася вже, побусурманилася*, стала дружиною турецького пана, та не забула рідної землі. Довго я чекала слушного часу, щоб прислужитися неньці Україні. Тож летіть, брати мої, соколами в Україну, та не минайте міста Богуслава, вклоніться моїм батьку й матері.

Полетіли соколами в рідну землю визволені бранці. Усім, кого зустрічали, розповідали про мужню і сміливу Марусю з Богуслава. З цих

розповідей народилася дума:

То на святий празник, роковий день Великдень, став пан турецький до мечеті від'їжджати, став дівці-бранці, Марусі, попівні Богуславці, на руки ключі віддавати...

Протягом століть співали її кобзарі на пошану всіх жінок-бранок, які, перебуваючи в неволі й не маючи надії колись повернутися додому, молились і, як могли, дбали про визволення бідних невільників з тяжкої неволі, з віри бусурманської, на ясні зорі, на тихі води, у край веселий, у мир хрещений!

Обговорення змісту твору «Маруся Богуславка» за питаннями:

- 1. Яка доля чекала на бранців з українських земель на чужині?
- 2. Як бранці зустріли звітску про те, що в Україні Великий день?
- 3. Хто випустив невільників з темниці?
- 4. Які риси характреру притаманні Марусі Богуславці?
- 5. Як український народ оспівав подвиг Марусі Богуславки?
- 6. Про який край авторка оповідання каже такі слова: « ...у ясні зорі, на тихі води, у край веселий, у мир хрещений...»?

Чи уважний ти читач?

Обери правильний варіант

- 1.Хто жив у давнину на схилах Дніпра?
- А) сіверяни Б) кияни В)поляни Г) дніпряни
- 2. Про мужню Марусю Богуславку в народі склали?
- А) баладу Б) пісню В) казку Г) думу

Доповни вірш словами, яких не вистачає.

Де стоїть тепер наш _____ Там була сама гора, Жив там перший _____ з _____, ____ та ______ - їх сестра.

Переглянь мультфільм «Марія Богуславка»

https://www.youtube.com/watch ?v=Yvm6dtaO_DI

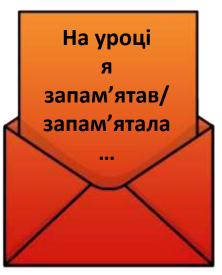

Сьогодні 07.11.2024

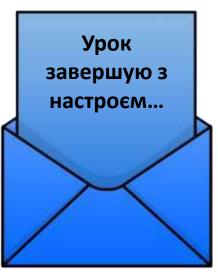
Рефлексія «Загадкові листи»

Сьогодні на уроці я навчився/ навчилася...

Найбільше мені сподобалося ...

Обери лист, який ти хочеш відкрити (щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с.47, виконати завдання «Перевір свої досягнення за розділом «Збагачуємося скарбами усної народної творчості» у зошиті.

Фотозвіт виконаної роботи надсилай на освітню платформу Human. Бажаю успіхів у навчанні!

Пояснення домашнього завдання.

Перевіряю свої досягнення

Розділ «Збагачуємося скарбами усної народної творчості»

Прізвище, ім'я учня/учениці			7. Хто такий Борис Грінченко?			
Эбери правильний варіант відповіді.			а) український кол	мпозитор.	б) український співак.	в) український письменни
l. «Заяче сало» – це i) італійська народна казка; б) шведська народна казка;			8. Хто, на твою думку, головний герой казки «Дев'ять братів-сіроманців»?			
a) італійська народна казка; б) шведська на в) українська народна казка.		а нароона казка;	а) царевич;	б) вдова-ма	тір; в) бабус	я у лісі;
	µної байки «Жаба боязкіша від з	г) мати царевича	1;	д)сестра братів.		
ı) Наївся не мало страху. б) Видно зайця по вухах.			9. Яка головна думка української народної казки «Заяче сало»?			
s) Задер носа — й кочергою не дістанеш.			а) Панам можна брехати. б) Нікому не можна брехати.			
3. Познач продовження прислів'я. Без труда			в) Брехня допоможе в житті.			
n) нема плода.	б) води не напитися.	в) небо мостить.	10. Що означає слово «колекція»?			
I. Герой української народної пісні «Стоїть явір над водою»—			а) Дарування рече	-	г. б) Продаж предме	omie
п) кінь;	б) явір; в) козак.		в) Зібрання однорідних предметів.			
 Майстер у легенд 	і «Хліб і золото» на столі написав	s: - Срібло, золото – то болото,		•		
ı) <u>д</u> хліб – золото.	б) ситий не будеш.	в) хліба не спечеш.	11. Що можна побачити в музеї Івана Гончара?			
5. Короткі влучні повчальні вислови — це			а) Колекції іграшо	ок.	б) Колекції сучасного о	дягу.
n) прислів'я. 	б) скоромовки.	в) приказки.	в) Колекції народн	ної творчості.		
			12. Назви жанр творів «Швачка» і «Син та мати».			
			а) Народні легенд	Эи.	б) Народні усмішки.	в) Народні притчі

На уроці мені дуже сподобалось.

На уроці мені сподобалось.

На уроці мені не сподобалось.